

## Pagna ewlenija&gt;Proċeduri tal-qorti&gt;Kawżi ċivili&gt;Limiti ta' żmien fuq il-proċeduri

## Limiti ta' żmien fuq il-proċeduri

Bulgarija

## 1 X'inhuma t-tipi ta' skadenzi rilevanti għall-proċeduri ċivili?

(A) L-eżerċizzju tad-dritt għal protezzjoni ġudizzjarja ta' drittijiet sostantivi suġġettivi huwa sostnut minn limitazzjoni u perijodi assoluti (perijodi ta' żmien kalendarji) stabbiliti mil-liġi.

Il-perjodu ta' limitazzjoni huwa l-perjodu ta' inattività tad-detentur ta' dritt suġġettiv, li l-iskadenza tiegħu jilikkwida l-abbiltà tiegħu / tagħha biex ifittxu protezzjoni legali ta' dak id-dritt. L-iskadenza ta' terminu ta' preskrizzjoni ma ttemmx id-dritt sostantiv innifsu iżda d-dritt assoċjat ta' azzjoni u d-dritt ta' infurzar, li jitransforma d-dritt fi dritt naturali (dritt sostantiv mhux soġġett għal protezzjoni ġudizzjarja). Il-limitazzjoni mhijiex applikata uffiċjalment iżda biss wara oġġezzjoni mid-debitur quddiem il-qorti kompetenti jew bailliff.

Ir-regoli ta' durata, waqfien u sospensjoni ta' perijodi ta' limitazzjoni huma stipulati fl-Att dwar l-Obbligi u l-Kuntratti (OCA). Perjodu ta' limitazzjoni ġenerali ta' ħames snin huwa stabbilit għat-talbiet kollha mingħajr limiti ta' żmien speċjali. (l-Artikolu 110 OCA)

Perjodu ta' limitazzjoni ta' tliet snin huwa stabbilit għal tliet gruppi ta' talbiet (l-Artikolu 111 OCA):

talbiet għal remunerazzjoni li għalihom ma hemm previst ebda perjodu ta' limitazzjoni

talbiet għal indennizz u kumpens li jirriżultaw minn kuntratt mhux imwettaq

talbiet għal kera, imgħax u pagamenti perijodi oħra bħalma huma talbiet ta' provvista ta' tiżhin u tal-elettriku, irrISPettivament minn varjazzjonijiet perijodiċi possibbli tal-ammont. Ir-rati ta' ħlas lura skont ftehmiet ta' self bankarju, madankollu, mhumiex tat-tip ta' pagamenti perijodiċi u huma soġġetti għal perjodu ta' limitazzjoni standard.

Perjodu ta' limitazzjoni ta' tliet snin huwa wkoll stabbilit għad-dritt biex tintalab invalidazzjoni statutorja ta' kuntratti konklużi bi żball, jew bħala riżultat ta' frodi jew theddid, kif ukoll kuntratti konklużi minn persuni inkapaċitati jew ir-rappreżentanti tagħhom mingħajr ma jissodisfaw ir-rekwiżiti rilevanti.

Perjodu ta' limitazzjoni ta' sena huwa stabbilit għad-dritt biex tintalab invalidazzjoni statutorja ta' kuntratt konkluż minhabba neċessità eċċezzjonali jew kundizzjonijiet ovvjament sfavorevoli (l-Artikolu 33 OCA)

Perjodu ta' limitazzjoni ta' sitt xhur huwa previst għal pretensjonijiet dwar in-nuqqas ta' bejgħ ta' beni immobbli jew nuqqas ta' ħila fix-xogħol f'kuntratt ta' manifattura, barra minn xogħlijiet ta' kostruzzjoni fejn il-pretensjoni hija llikwidata fi ħdan it-terminu ġenerali ta' ħames snin (l-Artikolu 265 OCA).

Perjodu ta' preskrizzjoni ta' sentejn huwa stabbilit fi proċedimenti ta' infurzar. Meta l-kreditur f'kawża ta' eżekuzzjoni li jkun beda jonqos milli jfittex li jieħu azzjonijiet ta' infurzar matul is-sentejn, il-proċedimenti ta' eżekuzzjoni jintemmu *ex lege* fuq il-bażi tal-punt 8 tal-Artikolu 433(1) CPC, u l-perjodu ta' limitazzjoni għid jibda jiddekorri mit-teħid ta' azzjoni ta' infurzar valida l-aktar reċenti.

It-terminu ta' preskrizzjoni jibda jiddekorri minn meta jiġi f'format u jista' jiġi eżerċitat id-dritt ta' azzjoni, li jiddependi min-natura tad-dritt sostantiv milqut. Dan jista' ikun iż-żmien meta l-obbligu kuntrattwali jkun sar pagabbli, jew iż-żmien meta l-att kundannabbli jkun gie mwettaq, jew iż-żmien ta' identifikazzjoni ta' min ikun wettaq ir-reat, jew iż-żmien tar-ritorn tal-oġġett fi pretensjoni għal difetti, eċċ.

Il-perjodu ta' limitazzjoni ma jistax jiġi mqassar jew imtawwal bil-kunsens tal-partijiet.

Madankollu, il-perjodu ta' limitazzjoni jista' jiġi sospiż u interrott.

Il-perjodu ta' limitazzjoni jieqaf milli jiddekorri fil-każijiet stipulati b'mod eżawrjenti fl-Artikolu 115 OCA:

bejn it-tfal u l-ġenituri, meta dawn tal-aħħar ikunu qed jeżerċitaw id-drittijiet parentali tagħhom;

bejn il-persuni li huma taħt kurazija jew tutela u l-kuraturi jew it-tuturi tagħhom sakemm dik il-kurazija jew it-tutela tippersisti;

bejn il-konjuġi;

għal pretensjonijiet ta' persuni li l-proprietà tagħhom, bil-liġi jew bl-ordni tal-qorti, hija suġġetta għal amministrazzjoni, kontra l-amministratur sakemm tibqa' dik l-amministrazzjoni;

għal pretensjonijiet dwar kumpens ta' entitajiet ġuridici kontra l-manigġers tagħhom filwaqt li dawn tal-aħħar għadhom fil-kariga;

għal pretensjonijiet ta' minorenni u persuni taħt sistema ta' trażżin għall-perjodu ta' assenza ta' rappreżentanza legali jew trustee, u sitt xhur wara l-hatra tat-tali persuna, jew wara li l-inkapaċità tkun ġiet fit-tmiem tagħha;

sakemm il-proċedimenti rigward il-pretensjoni jkunu fis-seħħ.

Fit-tali każijiet, il-parti hija mcaħħda temporanjament u legalment mill-abbiltà li teżerċita id-dritt għal azzjoni. Il-perjodu ta' limitazzjoni li jiddekorri sakemm is-sospensjoni tibqa' fis-seħħ u jkompli jiddekorri wara li tkun għaddiet iċ-ċirkustanza li kkawżat is-sospensjoni.

Il-perjodu ta' limitazzjoni huwa sospiż fil-każijiet segwenti:

bir-rikonoxximent tad-debitur tal-pretensjoni

bi pretensjoni jew oġġezzjoni, jew bi pretensjoni għal konċiljazzjoni; madankollu, jekk il-pretensjoni jew l-oġġezzjoni mhijiex iġġustifikata, il-perjodu ta' limitazzjoni mhuwiex meqjus li jkun gie interrott

billi ssir pretensjoni fil-proċedimenti ta' insolvenza

billi jittieħdu azzjonijiet ta' infurzar

F'dawn il-każijiet, il-perjodu li jiddekorri miż-żmien ta' oriġini tad-dritt għal azzjoni sas-sospensjoni tal-limitazzjoni jitlef ir-rilevanza legali tiegħu u perijodu ta' limitazzjoni għid jibda jiddekorri. Meta s-sospensjoni hija mwettqa permezz ta' pretensjoni jew oġġezzjoni, il-liġi tistabilixxi wkoll konsegwenza importanti oħra: il-perjodu ta' limitazzjoni għid li jibda jiddekorri wara s-sospensjoni huwa dejjem ta' ħames snin.

Il-perjodi ta' żmien assoluti (prekluzjoni) huma dawki li mal-iskadenza tagħhom id-drittijiet sostantivi stess jiskadu. Dawn il-perjodi ta' żmien jibdeu jiddekorru minn żmien ta' oriġini tad-dritt sostantiv, u mhux miż-żmien ta' oriġini tad-dritt ta' azzjoni.

Il-perjodi assoluti ma jistgħux jitwaqqfu jew jiġu sospiżi bħal perijodi ta' limitazzjoni.

Dawn jiġu applikati mill-qorti jew minn uffiċjal ġudizzjarju *ex officio*, li jfisser li l-protezzjoni tagħhom ma teħtieġx oġġezzjoni mid-debitur. L-iskadenza ta' terminu fiss twassal għall-inammissibbiltà ta' rikors, filwaqt li l-iskadenza tal-perjodu ta' limitazzjoni (dment li ssir oġġezzjoni) twassal sabiex l-azzjoni ma tkunx iġġustifikata.

Tali perjodi ta' prekluzjoni jinkludu: il-perjodu ta' tliet xhur li fih id-detentur ta' plegg jew self ipotekarju jista' joġġezzjona jekk il-pagament ta' indennizz ta' assigurazzjoni jsir lis-sid tal-oġġett, u mhux lilu / lilha; il-perjodu ta' xahrejn li fih kopropjetarju jista' iressaq azzjoni għax-xiri ta' oġġett kondiviz jekk il-kopropjetarju l-iehor biegh is-sehem tiegħu / tagħha lil parti terza; il-perjodu ta' sena għat-tressiq ta' azzjoni biex tiġi kkanċellata donazzjoni, eċċ.

B) Il-perjodi ta' żmien għall-prestazzjoni ta' ċerti azzjonijiet proċedurali mill-partijiet u l-qorti fi proċedimenti għal pretensjonijiet, u kif ukoll fi proċedimenti ta' infurzar, huma stabbiliti mill-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili (CPC). It-termini għat-tweġġ ta' azzjonijiet proċedurali fi proċedimenti ta' insolvenza huma stabbiliti mill-Att dwar il-Kummerċ (Targovski zakon) (TZ) u, rispettivament, mill-Att dwar l-Insolvenza tal-Banek (Zakon za bankovata nesastoyatelnost) (ZBN) fir-rigward tal-insolvenza tal-banek u fl-iġijiet speċjali oħra.

Fir-rigward tal-partijiet, l-ommissjoni tal-iskadenza tirriżulta fil-likwidazzjoni tad-dritt li jwettqu l-azzjoni proċedurali rilevanti. In-nuqqas ta' osservanza tal-iskadenza stabbilita għall-proċedimenti mill-qorti ma jikkostitwixxi impediment biex titwettaq l-azzjoni proċedurali aktar tard billi din għadha debita. It-termini stabbiliti fir-rigward tal-qorti huma biss indikattivi.

It-termini sabiex jitwettqu l-azzjonijiet proċedurali mill-partijiet huma daww li huma stabbiliti mil-liġi, u daww stabbiliti mill-qorti.

It-termini stabbiliti mil-liġi (termini legali) jinkludu:

it-terminu biex jiġu rimedjati n-nuqqas ta' konformitajiet tad-dikjarazzjoni ta' azzjoni (gimġha mill-komunikazzjoni lill-parti: Artikolu 129(2) CPC, iżda l-qorti hija hielsa li tistabbilixxi limitu ta' żmien itwal

it-terminu għar-replika għall-pretensjoni tal-konvenut, għall-ispeċifikar ta' evidenza, għall-kontestazzjoni tal-veraċità tal-evidenza fid-dikjarazzjoni tal-pretensjoni, sabiex issir kontrotalba, għall-introduzzjoni ta' parti terzi (aċċessorji) mill-konvenut u t-tressiq ta' kawzi kontrihom, u għall-oġġezzjoni kontra l-proċedura stabbilita mill-qorti biex tikkunsidra l-proċedimenti. Dan jibda jiddekorri mir-riċeviment tal-kopja dupplikata tad-dikjarazzjoni ta' azzjoni mill-konvenut, u huwa xahar jew xahrejn skont jekk il-proċedimenti humiex taħt il-proċedura standard jew taħt il-proċedura speċjali tal-pretensjonijiet għar-rieżami ta' tilwim kummerċjali (l-Artikolu 131 u l-Artikolu 367 CPC)

it-terminu sabiex tintalab dikjarazzjoni addizzjonali mill-pretendent fi proċedimenti dwar dispuġi kummerċjali - perjodu ta' gimġha minn mir-riċeviment tar-risposta tal-konvenut (l-Artikolu 372 CPC)

it-terminu għar-risposta għad-dikjarazzjoni addizzjonali mill-konvenut fi proċedimenti dwar dispuġi kummerċjali - perjodu ta' gimġha minn mir-riċeviment tad-dikjarazzjoni addizzjonali tal-pretensjoni (l-Artikolu 373 CPC)

it-terminu għall-appell kontra d-deċiżjonijiet mogħtija mill-qorti - perjodu ta' gimġha minn min-notifika tad-deċiżjoni lill-parti (l-Artikolu 259 CPC)

it-terminu għar-risposta għall-appell mill-parti opposta u għas-sottomissjoni ta' kontrappell - perjodu ta' gimġha minn mir-riċeviment ta' kopja tal-appell (l-Artikolu 263 CPC)

it-terminu għall-appell ta' kassazzjoni kontra d-deċiżjonijiet mogħtija mill-qorti - perjodu ta' xahar minn min-notifika tad-deċiżjoni lill-parti (l-Artikolu 283 CPC)

it-terminu għall-appell kontra deċiżjonijiet mogħtija mill-qorti - perjodu ta' gimġha mill-komunikazzjoni tagħhom lill-parti, u jekk ikunu ngħataw f'seduta ta' smiġħ tal-qorti li fiha l-parti tkun preżenti, it-terminu jiddekorri mid-data tas-smiġħ (l-Artikolu 275 CPC)

it-terminu għas-sottomissjoni ta' rikors għall-kanċellazzjoni ta' deċiżjoni infurzata - perjodu ta' tliet xhur mill-okkorrenza tar-raġunament għall-kanċellazzjoni tagħha (l-Artikolu 305 CPC)

it-terminu li fih il-parti tista' titlob għar-rekuzza tal-imħallef - l-ewwel seduta ta' smiġħ wara l-okkorrenza tar-raġunament għar-rekuzza, jew minn meta l-parti ssir taf dwaru (l-Artikolu 23 CPC)

it-terminu li fih il-parti tista' tressaq oġġezzjoni għal nuqqas ta' ġurisdizzjoni esklużiva - sakemm jispiċċaw il-proċedimenti fit-tieni istanza (l-Artikolu 119 CPC)

it-terminu li fih parti tista' tressaq oġġezzjoni għan-nuqqas ta' ġurisdizzjoni lokali billi tiġi lokalizzata l-propjetà immobbli - sakemm tispiċċa l-inkjesta ġudizzjarja fl-ewwel istanza (l-Artikolu 119 CPC), u fil-każijiet l-oħra ta' ksur tar-regoli ta' ġurisdizzjoni lokali, tista' titressaq oġġezzjoni biss mill-parti konvenuta fi hdan il-perjodu għar-risposta tar-rikors (l-Artikolu 119 CPC). F'azzjonijiet tal-konsumatur u azzjonijiet miġjuba minn persuna korruta kontra assigurat, il-Fond ta' Garanzija (Garantsionen fond) u l-Uffiċċju Nazzjonali ta' Assiguraturi ta' Vetturi bil-Mutur (Natsionalno byuro na balgarskite avtomobilni zastrahovatelni), il-qorti tiżgura *ex officio* konformità mal-ġurisdizzjoni lokali sakemm l-ewwel seduta tal-qorti tiġi fit-tmiem tagħha.

it-terminu li fih il-pretendent jista' jirtira id-dikjarazzjoni tal-pretensjoni mingħajr il-kunsens tal-parti konvenuta - sakemm jispiċċa s-smiġħ tal-ewwel qorti (l-Artikolu 232 CPC)

it-terminu li fih parti tista' tissottometti rikors inċidentali - fl-ewwel seduta ta' smiġħ għall-pretendent u fi hdan il-perjodu għar-risposta għad-dikjarazzjoni tal-pretensjoni mill-parti konvenuta (l-Artikolu 212 CPC)

it-terminu għall-kontestazzjoni tal-veraċità ta' dokument - bir-replika għall-azzjoni legali li hija ppreżentata magħha, l-aktar tard, u jekk ippreżentata mad-dikjarazzjoni tal-pretensjoni, il-parti konvenuta għandha tikkontestaha bir-replika bil-miktub tagħha (l-Artikolu 193 CPC)

it-terminu biex issir oġġezzjoni kontra ordni ta' pagament - perjodu ta' gimġha minn min-notifika tal-ordni (l-Artikolu 414 CPC)

it-terminu biex jsir appell minn rifjut biex jinħareġ ordni ta' pagament - perjodu ta' gimġha mill-komunikazzjoni lill-petizzjonant (l-Artikolu 413 CPC)

it-terminu biex isir appell minn ordni biex jinħareġ mandat ta' eżekuzzjoni - perjodu ta' xahrejn li jiddekorri minn notifika tal-ordni għall-petizzjonant, u minn notifika tat-talba għal konformità volontarja għad-debitur (l-Artikolu 407 CPC)

it-terminu għal konformità volontarja mid-debitur fil-proċedimenti ta' infurzar - perjodu ta' gimġha minn min-notifika tat-talba mill-bailiff (l-Artikolu 428 CPC)

it-terminu għall-appell mill-azzjonijiet tal-bailiff - perjodu ta' gimġha mill-prestazzjoni tal-azzjoni jekk il-parti kienet preżenti għal dik il-prestazzjoni, jew jekk kienet regolarment imħarrka, u f'każijiet oħra - mid-data tal-avviż formali (l-Artikolu 436 CPC)

it-terminu għas-sottomissjoni tal-pretensjoni fi proċedimenti ta' insolvenza - fi żmien xahar, u fi żmien tliet xhur, rispettivament, mill-inkluzjoni fir-registru kummerċjali tad-deċiżjoni li jinbdew proċedimenti ta' insolvenza (l-Artikolu 685 u l-Artikolu 688 CA)

it-terminu biex jiġi applikat pjan ta' rkupru - fi żmien xahar mid-data tal-inkluzjoni fir-registru kummerċjali tad-deċiżjoni tal-qorti għall-approvazzjoni tal-lista ta' pretensjonijiet aċċettati (l-Artikolu 696 CA)

it-terminu biex isiru l-oġġezzjonijiet kontra l-lista ta' pretensjonijiet aċċettati - perjodu ta' sebat ijiem mill-iżvelar tal-lista fir-registru kummerċjali (l-Artikolu 690 CA)

it-terminu għas-sottomissjoni ta' oġġezzjonijiet kontra l-kont allokati imħejji mill-amministratur tal-insolvenza - perjodu ta' erbatax-il jum mill-inkluzjoni tal-kont fir-registru kummerċjali (l-Artikolu 727 CA)

it-termini fiss għat-tweġġ ta' azzjonijiet proċedurali rilevanti huma wkoll regolati fl-iġijiet speċjali oħra li ma jistgħux possibbilment jiġu elenkati b'mod eżawrjenti: fir-rigward tal-proċedimenti ta' stabbilizzazzjoni min-negozjant, iż-ZBN, il-Kodiċi tal-Assigurazzjoni (Kodeks za zastrahovaneto), eċċ.

It-termini stabbiliti mill-qorti jinkludu:

it-terminu għall-ġbir tal-evidenza (l-Artikolu 157 CPC)

it-terminu għall-iddepożitar tal-ispejjeż għall-ġbir tal-evidenza (taħrika tax-xhieda, pagament ta' benefiċċju għal xhieda esperti, eċċ.) - (l-Artikolu 160 CPC)

it-terminu għar-rimedju tal-irregolarità ta' azzjoni proċedurali mwettqa mill-parti (l-Artikolu 101 CPC)

terminu għar-riċeviment tad-dikjarazzjoni ta' azzjoni, li normalment ikun itwal minn gimġha

It-termini huma diviżi wkoll f'żewġ tipi skont jekk dawn jistgħux jiġu estiżi mill-qorti, jew din l-opzjoni hija eskluża. It-termini kollha stabbiliti mill-qorti huma soġġetta għal estenzjoni. It-termini għall-appell u għas-sottomissjoni ta' talba għall-annullament ta' sentenza eżegwibbli mhumex soġġetti għal estenzjoni: Artikolu 63(3) CPC.

## **2 Il-lista tal-jiem varji li mhumex meqjusa jiem tax-xogħol skont ir-Regolament (KEE, Euratom) nru 1182/71 tat-3 ta' Ġunju 1971.**

Il-btajjel pubbliċi jinkludu:

I-1 ta' Jannar - I-Ewwel tas-Sena

it-3 ta' Marzu - Jum il-Liberazzjoni - Festa Nazzjonali;

I-1 ta' Mejju - Jum il-Haddiem;

is-6 ta' Mejju - Jum San Ġorġ, Jum il-Kurraġġ u l-Armata Bulgara;

I-24 ta' Mejju - Jum l-Edukazzjoni u l-Kultura Bulgara u l-Litteratura Slavonika;

is-6 ta' Settembru - Jum l-Unifikazzjoni;

it-22 ta' Settembru - Jum l-Indipendenza;

I-1 ta' Novembru - Jum l-Aġenti Nazzjonali: jum mhux tax-xogħol għall-istituzzjonijiet edukattivi kollha u għal jum ta' xogħol għall-entitajiet legali l-oħrajn kollha;

I-24 ta' Diċembru - Lejlet il-Milied, il-25 u s-26 ta' Diċembru - il-Milied;

il-Ġimgħa l-Kbira, is-Sibt Qaddis u l-Ġhid il-Kbir - jumejn (il-Hadd u t-Tnejn), li huma stabbiliti għal ċelebrazzjoni fis-sena rispettiva.

Il-Kunsill tal-Ministri jista' jiddikjara wkoll, f'okkażjoni waħda biss, jiem oħra għall-btajjel pubbliċi, jiem għaċ-ċelebrazzjoni ta' uħud mill-professjonijiet, u kif ukoll bħala jiem ta' xift mhux tax-xogħol matul is-sena.

## **3 Liema huma r-regoli ġenerali li japplikaw għall-iskadenzi fir-rigward ta' proċeduri ċivili differenti?**

Ir-regoli ġenerali dwar it-termini għat-tweġġ ta' azzjonijiet proċedurali mill-partijiet u mill-qorti fi proċedimenti għal pretensjonijiet, kif ukoll fi proċedimenti ta' infurzar, huma stabbiliti mill-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili (CPC). Għadd ta' liġijiet speċjali jistabbilixxu wkoll perjodi fissi għall-eżerċizzju tad-drittijiet proċedurali, eż. l-Artikolu 74 tat-TZ, l-Artikolu 19 u l-Artikolu 25 tar-Registru Kummerċjali u l-Att dwar ir-Registru ta' Entitajiet Legali Mingħajr Skop ta' Qligħ (Zakon za targovskiya registar i registara na yuridicheskiye litsa s nestopanska tsel) (ZTRRYLNT), eċċ. Informazzjoni ġenerali dwar ir-regoli ġenerali stabbiliti fil-Kapitolu Sebgha tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili "Limiti ta' żmien u rkupru ta' limiti ta' żmien" hija ppreżentata fit-tweġġibiet għall-Mistoqsijiet 4, 5 u 6.

Ir-regoli ġenerali dwar il-perjodi ta' limitazzjoni huma stabbiliti fl-Artikolu 110 et seq. tal-Att dwar l-Obbligi u l-Kuntratti. Ara l-Intestatura 1.

Ir-regoli ġenerali dwar it-termini għas-issodisfar tal-obbligi li jirriżultaw minn relazzjonijiet ta' obbligi huma stabbiliti fl-Artikoli 69-72 tal-Att dwar l-Obbligi u l-Kuntratti.

Fil-preżenza ta' prekundizzjonijiet iddefiniti fil-liġi proċedurali (l-Artikolu 61, l-Artikolu 229, l-Artikolu 432 CPC), it-termini proċedurali stabbiliti ma jibqgħux jiddekorru, f'liema każ il-waqfien jibda mill-avveniment li wassal għas-sospensjoni tal-proċedimenti. Il-proċedimenti jiġu sospizi meta jkun hemm ostakolu għall-progress kontinwu tagħhom u sakemm jitneħħa l-eżekuzzjoni tal-azzjoni proċedurali hija inammissibbli, bl-eċċezzjoni tal-garanzija tal-azzjoni. Wara li jitneħħa l-impediment (eż. tmurt parti, trid tiġi istitwita tutela, jeżistu proċedimenti sottostanti, eċċ.), il-proċedimenti jkunu soġġetti għall-issoktar, u mbagħad l-azzjonijiet kollha li jkunu tiegħu qabel is-sospensjoni jżommu l-validità tagħhom.

Il-liġijiet speċjali jistabbilixxu limiti ta' żmien oħrajn li huma iqsar mill-perjodu ta' limitazzjoni standard.

## **4 Meta jkun meħtieġ li att jew formalità jitwettqu fi żmien stabbilit minn qabel, dan meta jibda jiddekorri?**

Il-punt tat-tluq li minnu t-terminu biex tittejjed xi azzjoni proċedurali jibda jiddekorri huwa ġeneralment id-data li fiha l-parti tiġi informata li hija għandha twettaq dik l-azzjoni, jew tiġi nnotifikata konsegwentement ta' att deċiż mill-qorti li kontrihi jista' isir ilment.

it-terminu għal rimedju ta' kull irregolarità tad-dikjarazzjoni tal-pretensjoni jiddekorri mid-data li fiha l-istruzzjonijiet tal-qorti huma kkomunikati lill-parti.

it-terminu għal replika bil-miktub għad-dikjarazzjoni tal-pretensjoni mill-konvenut jiddekorri mir-riċeviment ta' kopja tad-dikjarazzjoni tal-pretensjoni u l-evidenza meħmuża magħha, u fl-avviż formali li bih il-qorti tibgħat il-kopji lill-konvenut hija trid tispeċifika t-terminu għar-replika u l-konsegwenzi fin-nuqqas li dan isir.

it-terminu biex isir appell mis-sentenza jiddekorri min-notifika tagħha lill-parti.

it-terminu biex isir appell minn sentenza deċiża f'kawża kkunsidrata taħt il-proċedura "Proċedimenti Sommarji" (It-Tielet Parti, Kapitolu 25 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili) jiddekorri mid-data li fiha l-qorti tkun iddikjarat li hija se tagħti s-sentenza tagħha.

it-terminu għall-appell mis-sentenza jiddekorri mill-komunikazzjoni tagħha lill-parti, u jekk tkun ingħatat f'seduta ta' smiġħ tal-qorti li fiha l-parti tkun preżenti, it-terminu jiddekorri mid-data tas-seduta ta' smiġħ.

l-appell mill-azzjonijiet ta' bailiff għandu jitressaq f'perjodu ta' ġimgħa mill-prestazzjoni tal-azzjoni jekk il-parti kienet preżenti għal dik il-prestazzjoni, jew jekk kienet regolarment imħarrka, u f'każijiet oħra - mid-data tal-komunikazzjoni.

it-termini fi proċedimenti ta' insolvenza jiddekorru mid-divulgazzjoni tal-azzjoni rilevanti tal-amministratur tal-insolvenza (pereżempju, it-tlestija ta' lista ta' kredituri bi pretensjonijiet aċċettati), jew minn att tal-qorti fir-Registru Kummerċjali.

Hemm wkoll termini li jibdew jiddekorru mill-mument tat-tfejjija tal-proċedimenti tal-pretensjonijiet, peress li l-liġi tistabbilixxi biss iż-żmien aħħari għall-prestazzjoni tagħhom.

Pereżempju:

il-pretendent jista' ibiddel ir-raġunijiet jew il-petizzjoni tat-talba tiegħu jew jirtira t-talba mingħajr il-kunsens tal-parti konvenuta sat-tlestija tal-ewwel seduta ta' smiġħ fil-kawża,

kull werriet fil-proċedimenti ta' partizzjoni jista', mal-ewwel seduta ta' smiġħ, jitlob permezz ta' rikors bil-miktub li jkollu proprjetà addizzjonali inkluża bħala suġġetta għall-partizzjoni, eċċ.

## **5 Il-bidu tad-dekorrenza jista' jiġi affettwat jew modifikat mill-metodu ta' trażmissjoni jew ta' notifika tad-dokumenti (servizz personali minn marixxall jew servizz postali)?**

It-terminu jibda jiddekorri minn meta ssir in-notifika lill-parti. Iż-żmien li matulu l-avviż formali lill-parti jkun meqjus li jkun ġie nnotifikat b'mod adegwat jiġi stabbilit b'mod differenti, skont il-mod tan-notifika. Il-Kapitolu VI "Avviżi formali u taħrikiet" tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili jistabbilixxi r-regoli dwar il-mod tan-notifika tal-avviżi formali u taħrikiet lill-partijiet, u kif ukoll dwar iż-żmien li fih l-avviżi formali huma meqjusa li jkunu ġew innotifikati b'mod adegwat.

Meta l-avviż formali jiġi nnotifikat personalment lid-destinatariju tar-rappreżentant tiegħu, jew lil persuna oħra, rispettivament, li tgħix jew taħdem fl-indirizz, it-taħrika trid issemmi d-data li fiha l-avviż formali jkun ġie riċevut mill-persuna, kemm jekk tkun għet innotifikata minn aġent tal-qorti jew haddiem tal-posta. Minn dik id-data, it-termini għall-azzjoni proċedurali rilevanti jibdew jiddekorru.

L-avviżi formali jistgħu jiġu nnotifikati wkoll f'indirizz tal-posta elettronika speċifikat mill-parti. Dawn jitqiesu li jkunu ġew innotifikati bl-inklużjoni tagħhom fis-sistema ta' informazzjoni speċifikata.

Fil-preżenza ta' prekundizzjonijiet legali (pereżempju, meta l-parti tkun bidlet l-indirizz li hija tkun speċifikat għall-każ mingħajr ma tkun innotifikat lill-qorti), il-qorti tista' tordna li n-notifika ssir billi jiġi meħmuż l-avviż formali mal-każ, imbagħad it-terminu jibda jiddekorri mid-data li fiha dan ikun ġie meħmuż. Dan huwa servizz ta' sostituzzjoni, li jintuża meta ma jkunx hemm konformità ma' obbligu proċedurali impost.

Meta parti konvenuta ma tinstabx fl-indirizz stabbilit tagħha u ebda persuna ma tinstab biex tingħata l-avviż formali, is-server irid iwaħḥal notifika mal-bieb, jew mal-kaxxa tal-ittri, li tgħid li d-dokumenti tħallaw fl-uffiċċju tal-qorti u jistgħu jiġu riċevuti fi żmien ġimagħtejn mid-data tan-notifika. F'dan il-każ, jekk il-konvenut ma jiġix jiġborhom, l-avviż formali u d-dokumenti relatati jkunu meqjusa li jkunu ġew innotifikati mal-iskadenza tat-terminu għar-riċeviment tagħhom. Notifika alternattiva f'din is-sitwazzjoni tirriżulta min-nuqqas ta' konformità tal-persuna fiżika mal-obbligu amministrattiv tagħha li tiddikjara l-indirizz permanenti u attwali li fih hija suppost tinstab.

L-avviżi jiġu nnotifikati lil negozjanti u entitajiet legali li jiddaħḥlu f'reġistru rilevanti fl-aħħar indirizz iddikjarat fir-reġistru. Jekk ma jeżistix ufficiju f'dak l-indirizz u ma jinstabx sinjal korporattiva, jiġifieri hemm raġuni biex wieħed jemmen li l-persuna ħalliet l-indirizz tagħha, il-komunikazzjonijiet kollha jitqiegħdu fil-fajl tal-kawża u jitqiesu li jkunu ġew debitament notifikati: Artikolu 50(2) CPC.

Jekk in-negozjant ikun jinsab fl-indirizz imniżżel fir-reġistru, iżda l-marixxall ma jiksibx aċċess għall-uffiċċju jew ma jsibx persuna li lesta taċċetta l-avviż, il-marixxall iħalli avvizz u, sakemm id-dokumenti ma jaslux fi żmien ġimagħtejn ta' dak l-avviż, dawn jitqiesu li jkunu ġew innotifikati (sostituzzjoni ta' avvizz).

#### **6 Jekk iż-żmien jibda jiddekorri meta jitwettag xi avveniment, il-jum li fih jitwettag l-avveniment ikun jgħodd għall-kalkolu taż-żmien?**

It-terminu huwa kkalkulat fi snin, ġimgħat u jiem. Terminu li jingħadd f'jiem huwa kkalkulat mill-jum li jiġi wara l-jum li fih il-perjodu jibda jiddekorri u jiskadi fi tmien tal-aħħar jum. Pereżempju, jekk il-parti tiġi ordnata tirremedja għall-irregolaritajiet ta' azzjoni fi żmien sebat ijiem, u avvizz formali jiġi nnotifikat fl-1 ta' Ġunju, din hija d-data li fiha t-terminu jibda jiddekorri, iżda ż-żmien jibda jingħadd mal-jum kalendarju li jmiss, it-2 ta' Ġunju, u l-perjodu jiskadi fit-8 ta' Ġunju.

#### **7 Meta skadenza tkun espressa f'jiem, l-għadd ta' jiem indikat ikun jinkludi l-jiem tal-kalendarju jew il-jiem tax-xogħol?**

It-termini huma kkalkulati f'jiem kalendarji. Jekk, madankollu, it-terminu jiskadi f'jum mhux tax-xogħol (tmien il-ġimgħa jew vaganza), dan jitqies li jiskadi fl-ewwel jum tax-xogħol wara l-jum li fih ma jsirx xogħol.

#### **8 Meta skadenza bħal din tkun espressa f'ġimgħat, xhur jew snin?**

Terminu li jingħadd f'ġimgħat jiskadi fil-jum rispettiv tal-aħħar ġimgħa. Pereżempju, jekk il-parti tingħata istruzzjonijiet biex tirremedja għall-irregolarità tad-dikjarazzjoni tal-pretensjoni fi żmien ġimgħa, u avvizz formali relatat jiġi nnotifikat l-Ġimgħa, it-terminu jiskadi l-Ġimgħa tal-ġimgħa d-dieħla.

Terminu li jingħadd f'xhur jiskadi fid-data rispettiva tal-aħħar xahar, u jekk l-aħħar xahar ma għandu ebda tali data, il-perjodu se jiskadi fl-aħħar jum tax-xahar. Terminu li jingħadd fi snin jiskadi fid-data rispettiva tal-aħħar sena, u jekk l-aħħar sena ma għandha ebda tali data, il-perjodu se jiskadi fl-aħħar jum tas-sena.

#### **9 Jekk skadenza bħal din tkun espressa f'ġimgħat, xhur jew snin, meta tiskadi?**

Ara r-risposta għad-Domanda 8.

#### **10 Jekk meta tiskadi d-data tal-iskadenza jkun nhar ta' Sibt, f'add jew festa pubblika jew jum mhux tax-xogħol, din tiġi estiża sal-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss?**

Meta l-aħħar jum tal-perjodu huwa wieħed ta' nuqqas ta' dehra, it-terminu jiskadi dejjem fl-ewwel jum sussegwenti ta' dehra.

#### **11 Hemm ċirkostanzi li fihom jiġu estiżi l-iskadenzi? X'inhuma l-kundizzjonijiet biex wieħed jibbenefika minn dawn l-estensjonijiet?**

Biss it-termini għall-appell minn sentenzi u ordnijiet, u għas-sottomissjoni tat-talbiet għall-kancellazzjoni ta' deċiżjoni infurzata ma jistgħux jiġu estiżi mill-qorti, kif ukoll it-terminu għat-tressiq ta' oġġezzjoni kontra ordni ta' ħlas.

It-termini legali l-oħra kollha u dawk iffissati mill-qorti jistgħu jiġu estiżi mill-qorti fuq it-talba tal-parti kkonċernata, li ssir qabel l-iskadenza tat-terminu jekk ikun hemm raġunijiet validi (l-Artikolu 63 CPC). It-terminu l-għdid stabbilit jista' ikun iqsar minn dik inizjali. It-terminu estiż jibda jiddekorri mill-iskadenza ta' dak inizjali. Id-deċiżjoni li biha jiġi estiż it-terminu (u d-deċiżjoni li biha tali estenzjoni tiġi miċhuda) ma tiġix ikkomunikata lill-parti li, għalhekk, għandha ssegwi b' mod attiv l-attività tal-qorti.

#### **12 X'inhuma l-iskadenzi għall-appelli?**

Il-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili jistabbilixxi r-regoli ġenerali għall-appell kontra s-sentenzi u l-ordnijiet fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali kollha billi jipprevedi:

perjodu ta' ġimagħtejn għall-appell kontra s-sentenzi deċiżi mill-qorti, li jiddekorri min-notifika tas-sentenza lill-parti

perjodu ta' ġimgħa għall-appell kontra appell ta' kassazzjoni mis-sentenzi deċiżi mill-qorti, li jiddekorri min-notifika tas-sentenza lill-parti

perjodu ta' ġimgħa għall-appell mis-sentenzi deċiżi mill-qorti, li jiddekorri mill-komunikazzjoni tagħhom lill-parti, u jekk tkun ingħataw f'seduta ta' smiġh tal-qorti li fiha l-parti tkun preżenti, li jiddekorri mid-data tas-seduta ta' smiġh.

L-eskluzjonijiet għal dawn ir-regoli ġenerali huma stabbiliti b'mod eżawrjenti mil-liġi u huma bbażati fuq il-fatturi speċifiċi tal-proċedimenti rilevanti. It-tali esklużjonijiet huma previsti għal:

deċiżjonijiet biex jinbdew proċedimenti ta' insolvenza li huma suġġetti għal appell fi żmien sebat ijiem mid-dhul tagħhom fir-Reġistru Kummerċjali;

deċiżjonijiet li jiċhdu rikors għall-bidu ta' proċedimenti ta' insolvenza, li huma suġġetti għal appell fi żmien sebat ijiem mid-data tal-avviż skont il-proċedura tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili;

deċiżjoni fi proċedimenti ta' partizzjoni li fiha l-qorti tiddeċiedi dwar il-pretensjonijiet tal-kopartizzjonarji għal kontijiet, deċiżjoni biex tiġi assenjata proprjetà immobbli indiviżibbli għal bejgħ pubbliku, deċiżjoni li tiġi assenjata proprjetà immobbli indiviżibbli għal wieħed mill-kopartizzjonarji, u deċiżjoni biex jiġi żvelat l-aħħar protokoll finali ta' partizzjoni tista' tiġi appellata b'ilment kongunt fi hdan it-terminu għall-appell kontra d-deċiżjoni l-aktar riċenti

deċiżjoni ta' nuqqas ta' dehra mhijiex suġġetta għall-appell, iżda fi żmien xahar min-notifika tagħha l-parti li kontrihha tkun ġiet ordnata tista' titlob lill-qorti tal-

appell sabiex tikkancella d-deċiżjoni jekk hija ma tkunx tista' tipparteċipa fil-każ

deċiżjoni biex jiġihalla divorzju konsenswali mhijiex suġġetta għal appell,

hemm ukoll sitwazzjonijiet speċjali oħra li jirregolaw it-termini għal appell minn sentenza: eż. deċiżjoni dwar id-dhul ta' partit politiku tista' tiġi appellata fi żmien sebat ijiem.

#### **13 Il-qrati jistgħu jimmodifikaw l-iskadenzi, b'mod partikolari l-iskadenzi għad-dehra jew jiffissaw data speċjali għad-dehra?**

Ma hemm ebda provvediment sabiex il-qorti tqassar it-termini stabbiliti minnha jew mil-liġi, iżda biss sabiex testendi t-termini fuq it-talba tal-partijiet. Biss it-termini għall-appell minn sentenzi u ordnijiet, u għas-sottomissjoni tat-talbiet għall-kancellazzjoni ta' deċiżjoni infurzata ma jistgħux jiġu estiżi mill-qorti, kif ukoll it-terminu għat-tressiq ta' oġġezzjoni kontra ordni ta' ħlas.

Madankollu, ma hemm ebda ostakolu sabiex il-qorti, ex officio jew fuq it-talba ta' waħda mill-partijiet, tbiddel id-data tas-seduta ta' smiġh billi tiskedaha f'data li tiġi qabel jew wara, jekk dan ikun meħtieġ minhabba ċirkostanzi importanti. Fit-tali każijiet, madankollu, il-qorti għandha tinnotifika l-partijiet bid-data l-għdida, u l-avviż formali għandu jiġi nnotifikat mill-inqas fi żmien ġimgħa qabel id-data tas-seduta ta' smiġh.

#### **14 Meta att maħsub għal parti li tkun residenti f'post fejn hija tibbenefika minn estensjoni tal-iskadenza jiġi nnotifikat f'post fejn min jirrisjedi fih ma jibbenefikax minn estensjoni bħal din, il-persuna titlef il-benefiċċju ta' din l-iskadenza?**

Ir-regoli proċedurali tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, inkluż dawk relatati mal-estenzjoni tat-terminu, japplikaw għall-partecipanti kollha fil-proċedimenti, irrISPettivament mill-post tar-residenza tagħhom.

#### **15 X'inhuma l-konsegwenzi jekk ma jiġux rispettati l-iskadenzi?**

Il-prinċipju komuni huwa li l-azzjonijiet proċedurali mwettqa wara l-iskadenza tat-termini ma jiġux meqjusa mill-qorti. Barra minn din ir-regola, ic-CPC jipprevedi espressament li jekk in-nuqqasijiet tad-dikjarazzjoni tal-pretensjoni ma jiġux rimedjati fil-hin, din tiġi ritornata; jekk appell, talba għal annullament

jew ogġezzjoni għal mandat ta' eżekuzzjoni jiġu ppreżentati wara l-iskadenza tat-terminu, dawn jiġu ritornati bħala preskritti; jekk il-parti tonqos milli tressaq fiż-żmien dovut l-evidenza disponibbli lilha, din ma tiġix aċċettata fil-kawża, sakemm l-ommissjoni mhijiex dovuta għal ċirkustanzi speċjali mhux previsti. In-nuqqas ta' konformità mat-termini proċedurali jipprekludi l-eżerċizzju tad-drittijiet li għalihom huma previsti dawn it-termini.

**16 Jekk id-data ta' l-iskadenza tkun għaddiet, x'inhuma r-rimedji disponibbli għal dawk li ma jkunux irrispettawha, jiġifieri l-partijiet inadempjenti?**

Parti li ma tkunx osservat it-terminu stabbilit mil-liġi jew mill-qorti tista' titlob li terġa' tiddaħħal fil-proċedura tal-każ jekk hija tipprova li n-nonosservazzjoni kienet dovuta għal ċirkostanzi speċjali mhux previsti li hija ma setgħetx tikkontrolla. Ebda dħul mill-ġdid fil-proċedura tal-każ mhuwa permess jekk kien possibbli li tingħata estensjoni tat-terminu sabiex tiġi mwettqa l-azzjoni proċedurali.

Talba għal dħul mill-ġdid fil-proċedura tal-każ trid tiġi ppreżentata fi żmien ġimgha mill-avviż formali ta' nonosservazzjoni, billi jiġu indikati ċ-ċirkostanzi kollha li jiġġustifikawha u kull evidenza tal-merti tat-talba. It-talba trid tiġi ppreżentata lill-qorti li quddiemha kellha tittiehed l-azzjoni proċedurali rilevanti. Flimkien mat-talba għad-dħul mill-ġdid fil-proċedura tal-każ, għandhom jitressqu wkoll id-dokumenti li għalihom qed jintalab rkupru tat-terminu, u jekk it-terminu huwa għall-pagament tal-ispejjeż, il-qorti tistabbilixxi terminu ġdid għas-sottomissjoni tagħhom.

It-talba tiġi eżaminata b'mod obbligatorju f'qorti bil-miftuħ. Jekk it-talba tiġi aċċettata, id-drittijiet mitlufa jiġu stabbiliti mill-ġdid.

L-aħħar aġġornament: 02/03/2021

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea.

Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhix fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.